

Nathan & Olsen,

Seyðisfirði.

Hafa fyrirliggjandi:

Fiskilínur	Lamir	Oma smjörhiki
Öngultaumar	Naglbíta	Hafragrjón
Strákústar	Hamra	Skraatóbak
Fiskiburstar	Axir	Vindla
Olíukápur	Þjalir	Cigarettur, Sp. Sunripe
Oliuermar	Vasahnifa	Gerduft
Hrátjara	Skæri	Eldspítur
Fernisólfa	Olíukönnur	o. m. fl.

Með Sterling er væntanlegt: Riisgrjón og fleira.

band landleiðina, sem líka hefur stórkostlega þýðingu, sérstaklega nú, þegar bifreiðarnar eru að ryðja sér til rúms. Ég þykist þess fullviss, að Fjarðarheiðarvegurinn yrði til þess að efla viðskiftalífið, ekki einungis milli Seyðisfjarðar og Héraðs, heldur líka milli Seyðisfjarðar, Reyðarfjarðar og Eskifjarðar.

Hér sé ég enga ástæðu til að rökkræða notkunarhæfileika Fjarðarheiðarvegsins. Enda er ekki auðvelt fyrir almenning að segja neitt um það með vissu. Það er í verkahring verkfræðinganna að leggja þann veg á sem hagfeldastan hátt. Væri það gert, gæti ég trúað að í flestum árum væri hann notkunarfær að minsta kosti júlí, ágúst, september og fram í miðjan október. Og það vita allir, að sá tími nægir til að flytja alla þungavöru Héraðsbúa og þó meira væri — til ársins. Þegar Fjarðarheiði væri ófær — þá flytja yfir Fagradal.

Þá kemur efnahagsatriðið til sögunnar. Er kleyft að leggja akbraut yfir Fjarðarheiði vegna efnahagsins?

Þar til er fyrst því að svara, að ef menn hafa ráð á að kaupa rúgmjöl sem er orðið fjórum krónum dýrari hver tunna við að flytja hana nalli hafnanna, og sjá þá peninga aldrei aftur, mun menn hafa ráð á að leggja töluvert fé í framtíðareign, sem á margan hátt getur orðið fjórðungnum til hagsbóta og léttis.

Í öðru lagi þarf ekki að leggja allan kostnaðinn, sem af þessu leiðir, á eitt ár. — Það væri hægt að jafna því niður á fleiri ár. Taka verkið fyrir með fyrirhyggju og þrautsegju. Róm var ekki bygð á einum degi og svo er með allar umbætur og stórvirki. Aðalatriðið er það, hvort við erum á því menningarstigi, sem heitir framför eða afturför.

Ég fer ekki lengra út í þetta mál að sinni, en í næsta kafla hefi ég hugsað mér að fara fám orðum um hvernig viðskiftunum megji haga í sambandi við þær samgöngubætur, sem ég hef áður dregið á.

[Frh.]

Þorgerður Baldvinsdóttir Skaftfell.

Æfiminning.

Það hefur dregist lengur en ætlað var, að minnst hennar.

Hún var fædd á Akureyri 3. ágúst 1879. Foreldrar hennar voru Baldvin M. Stefánsson, prentari, hálfbróðir timburmeistara Jóns Stefánssonar dannebrogsmanns á Akureyri, og Rósa Vigfúsdóttir saumakona hér í bænum.

Þegar Þorgerður var á unga aldri fluttust foreldrar hennar til Reykjavíkur og vann faðir hennar þar 3 ár í prentsmiðju Einars Þórðarsonar og síðar Ísafoldar. Og hingað til Seyðisfjarðar fluttust þau árið 1885 og bjuggu á Vestdalseyri, og var hann þar yfirprentari í prentsmiðju „Austra“, en lézt árið 1888. Þar eignuðust 5 börn, 3 þeirra dóu ung, en Þorgerður og Stefán komust upp, og bjó Rósa með þeim eftir fráfall manns síns. Síðar stundaði Stefán verzlunarstörf á Mjóafirði. En hans naut ekki lengi við, dó líðlega tvítugur, var þá fyrir skömmu giftur Helgu Austmann, sem nú er á gedveikrahælinu á Kleppi. Eitt barn höfðu þau átt, gáfaða og fríða dóttur, Önnu að nafni, sem druknaði í Grímsá á Völlum á 15. ári, sumarið 1914.

Eftir að Stefán sál. kvæntist, bjuggu þær saman mæðgurnar, þar til Þorgerður giftist Bjarni Þ. S. Skaftfell gullsmið, 30. nóv. 1906. Og árið 1907 fluttust þau öll inn á Búdareyri. og reistu þau hjón þar hús, stórt og mikið, á Seyðisfirzkan mælikvarða, og nefndu það Skaftfell. Hafði Bjarni þar gullsmíðavinnustofu, og auk þess höfðu þau greiðasölu í húsinu, þar til vorið 1915, að Bjarni gerðist aðstöðarmaður Ingvars Ísdals við rafhljósastöðina í Fjarðarseli, og er Ísdal lét af þeim starfa 1917, varð Bjarni stöðvarstjóri. Þau Bjarni og Þorgerður eignuðust 2 börn, Baldvin, sem nú er 12 ára og Rósu, sem er 8 ára.

Vátryggingarfélagið „ALLIANZ“

Vátryggir: Hús — Innanstokksmuni — Vörur og fleira.

Snúið yður til umboðsmanns félagsins fyrir Austurland

Páls A. Pálssonar.

Í fyrravor tók Þorgerður heitin sótt þá hina banvænu, er leiddi hana til dauða, sem var lungnatæring. Í júlímánuði þá fór hún á heilsuhælið á Vífilssstöðum. En allar lækningatilraunir reyndust árangurslausar, og lézt hún þar hinn 23. apríl s. l. eða annan sumardag. Dags þessa er getið hér, því dálítið er eftirtektarvert, að á sumardag 1. — daginn áður — sendi hún manni sínum, símleidis, hina síðustu kveðju, í mæltu máli, sem var um leið ósk um gleðilegt sumar og kær kveðja til allra vina hennar. Og er þá sem hún hafi fundið hvað að fór.

Allir sem kyntust Þorgerði sál. munu minnst hennar með hlýjum hug. Hún var mannkosta kona, góð og vel gefin, hafði glöggan skilning á mönnum og viðburðum lífsins. Framúrskarandi myndarleg, búhög og ráðdeildarsöm, frálsynd og prúð, tildurslaus og aðlaðandi. Munu þeir mörgu, er gistu að þeirra hjóna í Skaftfelli best geta borið vitni þess. Er því ekki að undra þótt missirinn sé sár eiginmanni hennar og börnum, eða hinni aldurhnignu móður hennar 72 ára, sem með sérstökum dugnaði og hugrekki ber þó enn höfuðið hátt í raunum lífsins.

Minningu hennar, sem ástrikar eiginkonu, móður, elskulegrar dóttur og hlýrrar vinkonu, vaggi vorður lífsins í björtu bliki.

Kunnugur.

Góður hestur

til sölu. Gott verð. — Semjið við

T. Hjemgaard.

Símskeyti

frá

fréttaritara Austurlands.

Rvík 24/7.

Miklar viðsjár með Ítölum og Jungo-Slötum, hafa báðir herviðbúnað. Bandamenn hafa skorað á Pólverja að biðja Bolsvikinga um vopnahlé. Grikkir hafa ráðist á Tyrki í Þrakíu. Símað frá Washington að hersveitir Bandaríkjanna eigi að skerast í leikinn í Kína, stilla til friðar í umhverfi Peking.

Kolauppskipunarprammi sókk í hafnarminninu í fyrradag. 120 smalestir af kolum fóru í sjóinn og sex menn, en björguðust allir. Tjónið 80—100 þús. kr. Kolin voru eign Landsverzlunarinnar.

Rvík 27/7.

Kl. 6 í gærkvöld kom eldur upp í verkstæði Jónatans Þorsteinssonar; brunalið kvatt á vettvang, en eldurinn magnaðist svo, að verkstæðið og vélahúsið stóðu óðara í björtu báli. Var þá tekið að verja íbúðarhúsið áfast við, enn þá var kominn svo mikill eldur í það, að engar varnir dugðu. Brann það til kaldra kola, en húsin sitt hvoru megin við í mikilli hættu um tíma, tókst

ræddu um það í blöðunum, hvort sá staður sé hinn heppilegasti í alla staði.

Ofurlítið hafa menn þegar hafið máls á þessu, en að mínu áliti of lítið. Þ. G. Þormar hefur skrifað í „Morgunbl.“ og hallast hann að því að flytja skólann að Hallormsstað. J. S. skrifar í sama blað og mælir á móti því, en vill hafa hann á sama stað og áður, á Eiðum. Báðir hafa þeir fært ýms rök fyrir máli sínu, en þó finst mér að betur megji skýra málið. Heyrt hefi ég líka að Alþingi hafi borist all-kröftugar áskoranir frá ýmsum mönnum á Héraði og víðar að, um að flytja skólann að Hallormsstað.

Mig langar nú að láta í ljós mitt áliti á þessu. Mér skilst þetta vera mjög mikilsvarðandi mál, bæði fyrir skólann, Austurland og jafnvel fyrir allt landið í heild sinni, hvar skólanum verður búinn framtíðarstaður. Það sannast á þessu máltækið gamla: „Það þarf vel að vanda sem lengi á að standa“.

Orð í belg.

Alþýðuskólinn á Austurlandi.

(Grein þessi var send „Morgunblaðinu“ seint í vetur, en þar sem hún hefur enn þá ekki birst í því, vil ég vinsamlega biðja „Austurland“ að flytja hana. Umræður hafa að vísu farið fram um málið síðan hún var rituð, (sjá „Austurland“ í sumar) en þó hygg ég að um þetta nauðsynlega framtíðarmál ætti sem flest að birtast af því er menn hugsa um það. Höf.)

Þar sem nú er komið að því að ákveðinn verði framtíðarstaður fyrir alþýðuskóla vorn á Eiðum, og honum þannig sköpuð örlög um ófyrirsjáanlegan tíma, með því að í sumar er ráðgerð bygging á Eiðum, í viðbót við það sem fyrir er, og — ef úr verður — skólinn þannig festur þar, virðist mér þörf á að menn

NATHAN & OLSEN

Seyðisfirði

hafa fyrirbyggjandi:

Hesta-hafra.

ekki berast þangað mjög mikið í einu, bezt eftir hendinni eftir því sem selzt. —

Símfréttir.

Rv. 1/12. FB.

Bergur Jónsson, Jenssonar yfirdómara, hefir verið settur sýslumaður í Barðastrandasýslu, en Einari M. Jónassyni hefir verið víkið úr embætti að undangenginni rannsókn á embættisfærslu hans. Gustav A. Jónasson verður fulltrúi hjá lögreglustjóra í stað Bergs.

Eimskipafélagið hefir keypt „Willemoes“ af ríkisstjórninni fyrir 140,000 kr. og tekur við skipinu um áramótin. Verður því þá gefið nýtt nafn, **Selfoss**.

Fullveldisdagsins minst hér, á venjulegan hátt.

Erlent: Deilu, sem upp hefir komið, milli Lithauen og Póllands er skotið til þjóðabandalagsins.

Í Rúmeníu ríkir hernaðarástand síðan að Bratíanu lézt, engar samgöngur, og stjórnin óttast upp-reist af hálfu Carols-manna, en engar fregnir þaðan síðustu daga. **Aflasala** togara slæm.

Rv. 2/12. FB.

Einar M. Jónasson sýslumaður í Barðastrandasýslu, sem víkið var frá um stundarsakir, neitaði, er til kom, að afhenda hinum setta sýslumanni, Bergi Jónssyni, embættið, og kvað upp úrskurð þar að lútandi. (Sjálfur símaði hann Morgunblaðinu, að hann hefði kveðið upp úrskurð um að hann skyldi ekki víkja úr embættinu). Nú hefir Hermann Jónasson fulltrúi verið sendur vestur í þeim erindum, að gera ráðstafanir til þess, að afhenda Bergi skjalasafn embættisins og annað því tilheyrandi.

Slys. Er togarinn „Leiknir“ fór frá bryggju á Patreksfirði nýlega, slöngvaðist járnstykki í höfuð Ásgeiri Jóhannssyni stýrimanni, og beið hann bana af, lézt þremur stundum síðar.

Mjólkurverð í Rvík 44 aurar lítrinn.

Frá Genf er símað, að fulltrúi Rússa hafi borið fram tillögur á afvopnunarfundum, um almenna algerða afvopnun innan fjöggra ára.

Dánarfregnir.

Nikulás Guðmundsson, bóndi að Arnkelsgerði á Völlum, andaðist að heimili sínu föstudagsmorguninn 2. þ. m., hefir hann verið vanheill undanfarið. Var hann hníginn á efri aldur og merkismaður. Jarðarförin er ákveðin 12. þ. m.

Anna Árnadóttir, kona Sigurðar Þorsteinssonar verkstjóra, andaðist snögglega að heimili sínu hér í bænum að morgni 2. þ. m. Var hún um sextugt. Börn þeirra eru Oktavía, kona Sigurðar Baldvinssonar póstmeistara, og Einar, umboðssali hér í bænum.

Garðar Einarsson, Árnasonar á Hofi í Mjóafirði, er einnig nýlátinn, mesti efnismaður, rúmlega tvítugur. Banameinið var lungnabólga, er einnig lagði bróður hans í gröfina fyrir fáum mánuðum, á líkum aldri. Er því harmur allþungur að heimili því kveðinn. Garðar sál. var fyrir skömmu trúlofaður ungfrú Pálínu Guðmundsdóttur héðan úr bænum.

Guðmundur W. Kristjánsson

úrsmiður, flutti alfarinn héðan til Reykjavíkur á Brúarfossi. Bað hann Hæni að flytja Seyðfirðingum og öðrum vinum beztu kveðju sína. Munu margir sakna brottfarar Guðmundar, ekki eingöngu sem úrsmíðs, heldur sem góðs drengs. Hefir hann dvalið hér í bænum um hartnær 20 ára skeið og aflað sér mikilla vinsælda, enda er það eigi að furða um svo hleypidómlausan mann, sem hann er. Guðmundur er stórgáfaður maður og víðsýnn og á ýmsum sviðum meðalmentuðustu manna, sem á Austurl. hafa verið, það sem af er þessari öld, þótt sjálfmentaður megikallast. Enda á hann bókasafn mikið og merkilegt. — Leyfir Hæni sér í nafni kunningja hans og vína, að árna honum góðra stunda æfinlega.

Jóhannes Kjarval listmálari,

hefir dvalið síðan í haust á Borgarfirði og málað all-mikið. Kom hann hingað í vikunni, og gaf mönnum kost á að sjá haustvinnuna, í barnaskólanum hér á full-

VERZLUNIN ST. TH. JÓNSSON

hefir umboð fyrir:

Brúnaábyrgðarfélagið „Nye Danske“

Lífsábyrgðarfélagið „Danmark“

Sjóváttryggingafélagið „Danske Lloyd“

— Munið eftir að tryggja bæði líf og eignir. —

Innilega þakka ég öllum, sem glöddu mig á afmælisdag minn með gjöfum og símskeytum og á annan hátt.

Rósa Vigfúsdóttir.

Ávarp til Rósu Vigfúsdóttur áttæðrar.

Enn er dugur óþrotinn
og öflin hugar ljósu,
átta tuga aldurinn
ekki bugar Rósu.

Margir hreppa gull og glys
— gæfu' að heimsins rómi —
en — eiga sér fátt til ágætis
að ýmsra manna dómi.

Þú hefir farið margs á mis,
sem mannþéð tigna og hossa,
en átt þér meir' til ágætis
en ótal gylta krossa.

Gegn um lífsins harma hríð
hélztu í drottins nafni,
trúarljósinn léztu blíð
lýsa fyrir stafni.

Þú hefir gengið þyrnibraut
— þung og sár var raunin —
en mögladur aldrei elds í þraut —
eftir því fara launin.

Heill sé þér í hárrí elli!
Heiður og sóma' að allra dómi
áttu nú fyrir unninn starfa
orku slyng meðal Seyðfirðinga.
Seyðisfirði, 25. nóv. 1927.

Sig. Baldvinsson.

Orðskrípi.

„**Prjónasilki**“. Eitt af málhneykslum ný-menningarinnar á landivoru, er orðið „prjónasilki“, eins og það er notað í sölubúðum, auglýsingum og mæltu máli. Er þetta orð, „prjónasilki“, sem kunnugt er, látið tákna ýmskonar kvenfatnað úr silki, prjónaðan en ekki ofinn, svo sem kjóla, serki, brækur, skyrtur, vesti, treyjur o. fl. — „Prjónasilki“ um **fatnaðinn** nær vitanlega ekki nokkurri átt. Hann getur aldrei verið annað en fatnaður, hvert sem efnið er, og ef hann er úr silki prjónaður, þá **prjónaður silki**fatnaður eða **prjónuð silki**föt, sbr. prjónaður ullarfatnaður eða prjónuð ullarföt, í mótsetningu við ofinn eða ofin. Enn eigum vér gott orð og gilt yfir prjónafatnað, orðið „prjónles“, sem hlýtur að vera jafn við-eigandi, hvort sem fatnaðurinn er

úr ull eða silki, ef aðeins um prjónaðan varning er að ræða, þótt upphaflega sé það til orðið um ullarvarning, vetti, sokka, peysur, hettur o. s. frv., og gæti þá verið til aðgreiningar um tvennskonar prjónles að ræða: ullar-prjónles og **silki-prjónles**. En hver mundi t. d. skilja, að um tilbúinn prjónaðan **fatnað** væri að ræða, ef sagt væri **prjónauill**? Væri það þó í fullu samræmi við „prjónasilki“. Helzt mundi það verða skilið svo, að átt væri við ull, sem væri hæf til þess að prjóna úr, — og þá hverrar tegundar sérstaklega? Hinsvegar getur orðið prjónasilki fyllilega staðist ef um **silki**band er að ræða til að prjóna úr, til aðgreiningar frá **vefjarsilki** eða **ísaumssilki**, sbr.: prjónaband, vefjarband, saumþráður (úr ull), en öðruvísi ekki. Munu nú þeir, sem skilja eða vilja skilja orðin, sem þeir tala og skrifa, sjá hvílikur öfugsnáði orðið

NATHAN & OLSEN

Seyðisfirði

hafa fyrirleggjandi:

Hesta-hafra.

Alúðarpakkir votta ég *Sigurjóni Ingvarssyni* á Ekru á Norðfirði, fyrir drengileg handtök við að bjarga mér, er ég féll í sjóinn við bryggjuna á Norðfirði í haust. Ennfremur þakka ég öðrum, sem lögðu hönd þar að, fyrir liðveizlu sína.

Sveinlaug Sveinbjörnsdóttir.

efast um að verkamenn á Norðfirði verzi því ekki frekar við kaupfélagið en við kaupmenn, sem þeir bölsótast altaf yfir. En svo er nú ekki. Í kaupfélaginu á Norðfirði eru af framtöldum 5 vörutegundum aðeins til

sykur og kostar hann 90 aura kg., en vöruverð hjá kaupmönnum þar er:

Kaffi	kr. 3,00 kg.
Sykur	— 0,80 —
Smjörliki	— 1,80 —
Steinolía	— 0,40 —
Kol	— 50,00 tonnið.

Af hvaða ástæðu kaupfélagið ekki hefir nauðsynjavörur á boðstólum, mun „jafnaðarmanna“-fóringjanum sjálfsagt kunnugt um.

Um sama leyti er vöruverð hjá kaupmönnum á Eskifirði:

Kaffi	kr. 3,50 kg.
Sykur	— 0,85 —
Smjörliki	— 1,90 —
Steinolía	— 0,45 —
Kol	— 45,00 tonnið.

en Kaupfélag Eskifjarðar hefir engar af þessum nauðsynjavörum til sölu.

Á Seyðisfirði er vöruverð kaupmanna:

Kaffi	kr. 3,25 kg.
Sykur	— 0,80 —
Smjörliki	— 1,85—2,00 kg.
Steinolía	— 0,35 líterinn
Kol	— 50,00 tonnið.

en Kaupfélag Austfjarða á Seyðisfirði hefir aðeins til

kaffi og kostar kr. 3,30 kg.

Ég spyr: Hvað gera kaupfélög in í þessum þremur stærstu kauptúnum á Austfjörðum fyrir verkamenn?

Ekki bjóða þau þeim ódýra nauðsynjavörum, og ekki veita þau þeim atvinnu.

Nei, það eru kaupmennirnir, sem láta verkamönnum atvinnu í té og hafa altaf birgðir af nauðsynjavörum handa þeim.

Austfirzkur vinnumaður.

Akureyrarskólinn.

Athugasemd.

Einhver stjörnu(*)spekingur gerir í síðasta „Jm.“ athugasemd við grein þá, er stöð í Hæni 5. þ. m. um Akureyrarskólann.

Höf. byrjar með því að segja, að „merkilegt fyrirbrigði meg þáð kaltast, er Hæni legst eindreginn á móti mentaskólanum norðlenska“. Hæni lýsti sig nú ekki í áminstri grein beinlínis „eindreginn á móti“ skólanum sem verðandi mentaskóla, en hann andmælti aðferðinni, sem höfð hefir verið í þessu efni. Rök þau, sem höf. færir fyrir henni, telur Hæni ekki raska álitu sínu um gerðir dómsmálaráðherra í málinu. Lærdómsdeild, sem hefir aukinn kostnað í för með sér fyrir ríkissjóð, getur ekki komið til mála að hægt sé að setja á stofn, nema með samþykki þingsins. Enda viðurkennir höf. réttilega, að „þurfi að bera undir þingið“, að „hann verði gerður að mentaskóla“ — „Norður- og Austurlands“, eins og hann kemst að orði. Af hverju? Af því að með öðru móti er það ekki hægt á löglegan hátt að gera hann að mentaskóla, sem ráðherra hefir þó færst í fang að gera, án þess að leita til þingsins.

Og auðvitað ætlar stjörnin sér að bera fram frumv. í þessu efni og fá þar með fullnaðarsamþykki þess lagt á gerðir dómsmálaráðherra. Og ná þáð frumv. svo fram að ganga, verður látið heita að gerð hans hafi rétt verið, jafnvel þó að núgildandi lög mæli á móti. Svo stendur hann með pálmann í höndunum, hreinþveginn af allri synd við lögin af flokkum þeim, sem að honum standa, upp úr þvottaskál meirihluta-dómstólsins, sem einlægt hefir „réttlætið“ sjálft í höndum sér! Hans dómar geta verið lög, þegar svo ber undir. Dómsmálaráðherra þarf svo sem ekki að vera hræddur, þó að hann „slái um sig“ með smávegis rausnarskap á kostnað ríkissjóðs, til að aflá sér fylgífiska. Hvað munar hann um það, þó að hann gefi lítilræði eins og mentaskóla(!), og þá munar ríkissjóð ekki mikið um þó að hann borgi pinkilinn. 40—50 þús. krónur eru svo sem ekki stór skildingur.

VERZLUNIN ST. TH. JÓNSSON

hefir umboð fyrir:

Brunaábyrgðarfélagið „Nye Danske“

Lífsábyrgðarfélagið „Danmark“

Sjóváttryggingafélagið „Danske Lloyd“

— Munið eftir að tryggja bæði líf og eignir. —

Hæni efast ekki um, hvernig úrskurður þingsins fellur í þessu máli, eins og alt er í pottinn búð. En eigi að síður telur hann sínum rökum ekki hrundið, sem hann bau fram 5. nóv. s.l.

Aftur um það, að á Norðurlandi rísi upp mentaskóli, eins og ráðgert er, skal nú tekið fram, að Hæni er í mjög miklum vafa um að sé rétt. Hann er ekki í vafa um, að fylgi við það er mjög sprettið af því að Norðlendingum sumum er þetta metnaðarmál, og af því að það hefir — illu heilli — verið gert að pólitísku streitumáli.

Er ekki stúdentaframleiðslan íslenska full ískyggileg til þess, að rétt sé að yta undir að auka hana? Sýnist mönnum nú í alvöru og við rólega skynsamlega yfirvegun, að þegar á sjötta tug stúdenta útskrifast orðið (í vor 54) að þá sé þýðingarmesta og heillaríkasta viðfangsefnið sem úrlausnar bíði, að auka við þessa framleiðslu? Hæni býst við að svarið verði neitandi hjá öllum þorra hugsandi manna. Í Reykjavík eru nú sagðir 70 lögfræðingar og 40 við nám í laga-deild Háskólans. Aðgerðir til aukninga sýnast því ekki nauðsynlegar. Þó að viðkoma undanfarinna ára hafi verið einna mest í þessari námsgrein, þá eru hlutföllin nokkuð svipuð í öðrum, og má gera ráð fyrir, að enn fleiri hverfi að þeim, þegar þessi bekkur verður ekki einu sinni fullsetinn heldur ofsetinn, miðað við fólksfjölda. Og það er ekki nóg, að slá því við að menn þeir, sem hafa gengið hina löngu mentabraut til undirbúnings undir sérstakt lífsstarf, geti gert þetta eða hitt. Þeir gera það fæstir, sem í raun og veru er ofur eðlilegt. Hugur þeirra stendur orðið til ákveðins starfs, all-flestra, og til þess að reynast þar nýtir menn, sér og þjóðfélaginu, sem er mannlegt fyllilega og drengilegt í alla staði. Því ættu þeir að hafa varið fé og fjölda námsára til undirbúnings undir starf, sem þeir svo ætluðu sér að leggja á hilluna og ekki að stunda? Með því væru þeir að svikja sjálfa sig, eyða tíma og all-oft fé frá aðstandendum, þá að óþörfu.

Öðru máli væri að gegna, ef mikill hluti þeirra sem útskrifast, létu sér nægja stúdentsprófið og sneru sér þá að öðrum almennum störfum, eftir geðþótta hvers eins. Með því bættust hverri atvinnugrein mentaðir starfsmenn. En þá mætti einnig segja, að um hurð væri seilst til lokunnar að fjölga lærðum skólum, í stað þess, að koma í framkvæmd samskóla-

hugmyndinni, sem frumv. var flutt um á síðasta þingi, mjög viturlegt í alla staði, en dagaði uppi, eins og verður um margt, sem mest vit er í.

Mundi nú ekki vera eins skynsamlegt af Framsókn, að athuga á ný rök og ástæður lhaldsmanna og „jafnaðarmanna“, sem þar fylgdu þeim að málum, fyrir þessu frumv. áður en þeir flana til að taka aðrar ákvarðanir?

Rósa Vigfúsdóttir.

1847 — 25. nóv. — 1927.

Áttæðisafmæli átti í gær frú Rósa Vigfúsdóttir saumakona. Er hún ættuð úr Eyjafirði, en hefir dvalið hér á Seyðisfirði um helming æfennar. Var maður hennar Baldvin Stefánsson, prentari í Austra-prentsmiðju, á fyrstu útkomuárum blaðsins. Rósa hefir alla tíð þótt mesta fyrirmyndarkona. Hefir hún átt ýmsu andstreymi að mæta um dagana. Fyrst að missa mann sinn á bezta aldri, síðan tvö uppkömin og mannvænleg börn og loks uppkömnna fósturdóttur. En hún hefir staðið eins og hetja í öllum raunum og hvergi látið bugast af gjóstinum. Er kjarkur hennar með afbrigðum og dugnaður enn þá dæmafár. Hún fer enn á fætur stöðugt eigi síðar en um miðjan morgun og vinnur dag allan til kvölds, lífsglöd og starfsglöd.

Aðalstarf hennar hefir verið og er enn saumar og saumakensla, og hefir hún samtímis lengst af haft gisti- og greiðasölu. — Í gær á afmælinu var all-gestkvæmt hjá henni og veitt af rausn. Hún var ein meðal stofnenda Kvenfélags Seyðisfjarðar og er nú heiðursfélagi þar. Heimsótti stjórn félagsins hana og færði henni 100 krónur að afmælisgjöf. Einnig bárust henni aðrar gjafir, mesti fjöldi heiliaskeyta og kvæði.

Munu flestir, sem til þekkja, óska slíkrí sæmdarkonu sem henni langra lífdaga.

Símfréttir.

Rv. 26/11. FB.

Skipstrand: Mótorskipið „Aldan“ frá Vestmannaeyjum strandaði nálægt Arnarstapa í vikunni í norðanveðri. Hljóp leki að skipinu og urðu skipverjar að hleypa í land. Mannbjörg varð. „Aldan“ var 30—40 smál. að stærð og var váttrygð. Eigandi var Gísli Magn-

AUSTFIRÐINGUR

Vikublað

Ritstjóri og ábyrgðarmaður
Árni Jónsson frá Múla.

Verð árgangsins 5 kr.

munu jafnan minnst hennar sem einlæggar heiðurs- og sómakonu, sem öllum vildi vel gjöra og í engu vamm sitt vita.

Blessuð sje hennar minning.

J. J.

Hinn fyrsta þessa mánaðar andaðist á Fáskrúðsfirði Adalsteinn Guðmundsson skipstjóri. Hann var fæddur 22/3 1897, sonur hjónanna Guðmundar heitins Jónssonar kaupmanns og konu hans Hólmfríðar Jónsdóttur. Adalsteinn útskrifaðist af stýrimannaskólanum 1919 og var eftir það nokkur ár í siglingum á skipum Elmskipafélags Íslands. Í fyrri byrjaði hann útgerð á Fáskrúðsfirði í fjelagi við móður sína og var sjálfur formaður. Hann var kvæntur Jóhönnu Stefánsdóttur, ættadri úr Fáskrúðsfirði og áttu þau eitt barn. Adalsteinn var afburða dugnaðarmaður og hirðusamur og drengur hinn besti.

Pistlar.

Árið 1926 reid Tryggvi Þórhalls-son núverandi forsætisráðherra um þvert og endilangt Ísland, „sem mjög er í árbókum frægt“. Talaði Tryggvi fyrir bændur hátt og snjalt, svo sem hans er vani. Fanst honum svo mikið til um ræðu sína, að hann hjelt hana á 26 fundum þá um sumarid og haustið. Adal-kjarninn í ræðu þeirri var það að sýna bændum fram á hvílik okurkjör þeir ættu við að búa með stofnun Ræktunarsjóðsins. Bændur eiga að fá lán fyrir 2½% sagði Tryggvi. Þíðið þíð með framkvæmdirnar þangað til Framsókn er komin að, þá skuluð þið sjá drengi, sem útvega ykkur lán með lágum vöxtum. Margir bændur ljettu sjer segjast við þessar fortölur. Þeir biðu rólegir 2½% vaxtanna hans Tryggva. Þeir bíða enn og það er hætt við að þeir megi bíða nokkuð lengi.

2.

Jón Þorláksson tók lán handa veðdeildinni árið 1926. Lántaka þessi sætti aðfinnslum í Tímanum, vegna þess hvað vaxtakjörin væri óaðgengileg. Vextirnir voru 5% (1½% lægri en á nýja láninu), af föllin alls 8% og lánstíminn 30 ár. Þá stóðum við jafnfætis Dönuæ þegar um lántökur var að ræða. Nú segir Tíminn að engin von sje til að við njótum sömu kjara og Danir, af því að þeir sjeu svo ríkir, en skipar okkur á bekk með þjóðum, sem nýlega hafa komist í fjárþrot, og mest afhroð hafa galdið af völdum ófriðarins, eða innanlandsóeirðum, þjóðverjum og Finnum. Þjóðverjar urðu gjaldþrota fyrir fáum árum, en ástandið á Finnlandi er slíkt, að það veikir mjög aðstöðu þeirra á peningamarkaðnum.

3.

Þegar veðdeildarlánið var tekið 1926 var meðaltal forvaxta í heiminum 5,1%. Á þessum árum sem síðan eru liðin hafa vextir lækkað svo, að meðaltal forvaxta er nú aðeins 3,25%. Samt tekur íslenska stjórnin nú lán með 1½% hærri vöxtum, en Íhaldsstjórnin 1926. Af föllin eru nálega hin sömu, 8% 1926 en 7½% 1930. Lánstíminn eru 10 árum lengri á nýja láninu svo að útkoman verður sú, að raunverulegir vextir lánanna verða

Fjórðungsþing
austfirskra sjálfstæðismanna

hefst klukkan 8 í kvöld með fundi í Bíóhúsinu.

Allir sjálfstæðismenn velkomnir á fundinn

og verða þeir að vitja aðgöngumiða til Gísla Jónssonar
(á skrifstofu Nathan & Olsen kl. 2—4 og í forstofu
Bíóhússins kl. 7—8.

mjög ámóta. Vextir slíkra lána fara mjög eftir því hvaða orð lán-tökuríkin hafa í fjámálaheiminum. Árið 1926 vorum við í röð þeirra þjóða, sem best trausts njóta, nú erum við komnir ofan í röð þeirra, sem ördugast eiga uppdráttar. Svona er sjeð fyrir lánstrausti hins unga ríkis, sem vegna óleysta verkefna á öllum sviðum, mun verða lánþurfandi framvegis umfram flestar aðrar þjóðir.

Ur S.-Þingeyjarsýslu

er skrifað 12. nóv. Síðan fyrir veturnatur hafa verið látlaus illviðri, rigningar, stór hríðar, hörku frost. Veturinn virðist ætla að brýna raustina. — Þorlákur Jónsson búandi á skútustöðum, hálfbróðir Jóns heitins í Múla, andaðist í sumar úr lungnabólgu, góður drengur og vel að sjer ger; lá stutta legu. Ekkja hans er Arnfríður Sigurgeirsdóttir, skáldkona. Hún birti nokkur góð kvæði, merkt Fríða, í blöðum og tímaritum fyrir allmörgum árum, en hætti því, er hún gerðist húsfreyja. Hún mun vera að hæfileikum jafnoki þeirra skáldkvenna vorra, sem orðstír hafa hlotið, en hefir verið óframfærin um of. Þrjú börn þeirra hjóna eru um það bil að vera uppkomin. Þorlákur varð harmdaði öllum sem honum kyntust, fjær og nær.

Frjettir.

Fullveldisfagnadurinn

í barnaskólahúsinu 1. des. var mjög vel sóttur. Ræður fluttu Sigurður Arngrímsson og Karl Finnbogason. Auk þess var söngur og var meðal annars sungið hið snjalla kvæði Sigurðar Arngrímssonar, sem birtist í síðasta blaði. Að lokum var stígninn dans langt fram eftir nóttu. Viðasthvar í kaupþúnum hjer nærlendis var eínt til mannfagnaðar þennan dag og á Hjeraði voru að minsta kosti tvær samkomur, önnur á Eiðum, hin á Kóreksstöðum.

Fiskifjélagssdeildin

á Seyðisfirði hjelt fund í fyrrakvöld. Margir nýir fjelagar hafa bætst í deildina. Á fundinum var samþykkt áskorun til fiskipingsins, fiskifjélagstjórnarinnar, Alþingis og ríkisstjórnar, að láta reisa þegar á næsta sumri síldarverksmiðju á Austurlandi, fullnægjandi fyrir fjórðunginn. Fjórðungsþing fiskifjel. verður haldið á Eskifirði 9. þ. m. og voru þeir Sveinn Árnason og Hermann Þorsteinsson kosnir fulltrúar á þingið.

Námsskeiðin á Eiðum.

Athygli skal vakin á námsskeiðum þeim, sem haldin verða á Eiðum í

vetur og auglýst hafa verið hjer í blaðinu. Fyrirlestrarnámsskeiðið stendur yfir dagana 5. 6. og 7. febrúar. Auk kennara Eiðaskólans flytja þar erindi frá Adalbjörg Sigurðardóttir (ekkja Haralds Níssonar) og Páll Hermannsson, alpm. Á Eiðum verður viðbúnaður til að taka á móti 40 næturgestum meðan námsskeiðið stendur og er dvalarkostnaður 3,50 um sólarhringinn fyrir manninn. Hægt verður að hýsa alt að 30 hestum og kostar geymslan 1,50 fyrir hestinn um sólarhringinn.

Íþróttanámsskeiðið stendur yfir frá 9. febr. til 9. mars.

Kent verður: fimleikar, íslensk gíma o. fl.

Kenslugjaldið er 15 krónur fyrir tímann.

Menn verða sjálfir að leggja sjer til rúmfið, en skólinn leggur til rúmstæði og dýnur. Fæði og þjónusta á sangjörnu verði.

Umsóknir að fyrirlestrarnámsskeiðinu eiga að vera komnar í hendur skólasjóra fyrir áramót, en að íþróttanámsskeiðinu eiga umsóknir að sendast Ingólfi Kristjánssyni á Eiðum fyrir 15. jan. n. k.

Fjárhagsástand Reykjavíkur

Samkvæmt nýbirtu efnahagsyfirliti Reykjavíkur eru eignir bæjarins 19,6 milljónir en skuldir 9,6 milljónir. Síðan 1921 hafa skuldir staðið í stað. Eignir hafa aukist um 4,4 milljónir, auk þess afskrifað og afborgað af eignum 3,8 milljónir, þar af um helmingur af kostnaðarverði rafveitunnar.

Sósíalistar segja stjórninni upp trú og hollustu.

Í lok alþýðusambandsþingsins var samþykkt ályktun um að þingið liti svo á, að ástæður flokksins fyrir hlutleysi við stjórnina væri ekki lengur fyrir hendi. Þetta er það, sem altaf hefir verið vitað, að þegar að kosningum kæmi, þætti hjónaleysunum heppilegt að slíta samvistum í bñi. En þau jafna sig eftir kosningarnar og skrifa „onundir“ aftur.

Bæjarbruni af eldingu.

Aðfaranótt mánuðagsins gerði ofsa þrumuveður sumstaðar á Suðurlandi. Á Flögu í Skaftártungu laust niður eldingu í símann, klauf símabörðið og varð húsið alelda í sama vetfangi. Heimilismenn komust nauðulega úr eldinum á nærklæðum einum. Húsið var með steinveggjum. Sprungu veggir og móludu kerrur og landbúnaðarverkfæri, sem úti stóðu. Bóndinn á Flögu Vigfús Gunnarsson hefir orðið fyrir stórtjóni, því húsið var lágt vátrygt en innanstokksmunir ekki. Heimilið á Flögu er eitthvert mesta myndarheimili þar um slóðir. —

sje að sjóðstofnun þessi sje þarfaasta almenningsfyrirtækið sem stofnað hefir verið til á Norðfirði, því sjóðurinn hefir gert bæjarbúum mun ljettara fyrir með öll viðskifti, enda augljós munurinn á því fyrir almenning, að skifta við peningastofnun á staðnum eða að þurfa að sækja öll smáviðskifti til annara fjarða, en það reyndist oft kostnaðarsamt. Óhætt er einnig að fullyrða, að Sparisjóður Norðfjarðnr nýtur ekki einungis Tulls trausts þeirra Norðfirðinga, sem skifta við hann. heldur og einnig banka, firma og einstaklinga úti um alla Evrópu, því hann hefir með innheimtustariseimi sinni náð samböndum um flest lönd Norðurálfunnar.

Það sem hjer hefir verið sagt er auðvitað ekki nema stuttur útdráttur úr sögu sparisjóðs þessa yfir þetta 10 ára tímabil, en óhætt er að fullyrða, að ef áframhaldið verður eins og byrjunin, þá eiga Norðfirðingar þarna öfluga bankastofnun eftir næstu 10 ár.

Dánardægur.

Hinn 11. nóvember andaðist á heilsahælinu á Vífilsstöðum Höskuldur Adalsteinnsson, sonur Adalsteins heitins Kristjánssonar kaupmanns á Húsavík (bróður Kristjáns læknis) og konu hans Helgu Guðnadóttur frá Grænavatni, kornungur maður, ágætlega gefinn og að öllu hið mesta mannsefni.

Rósa Vigfúsdóttir

andaðist að heimili sínu, Vínaminni, miðvikud. 28. í. m., fullra 83 ára. Hún var fædd að Hellu á Árskógarströnd 25. nóv. 1847, giftist Baldvini M. Stefánssyni á Akureyri 1. ágúst 1874. Fluttu til Seyðisfjarðar 1883. Rósa varð ekkja 1888. Eignuðust þau hjón 4 börn, dóu 2 í æsku en 2 fullorðin: Stefán, giftur Helgu Guttormsdóttur frá Stöð, dó 21 árs, og Þorgerður, gift Bjarna Þ. Skaftfelli rafstöðvarstjóra, dó 1920. Nú er aðeins lifandi af afkomendum Rósu, Baldvin Skaftfelli, sem les nú læknisfræði við Háskólann.

Rósa sál. var mesta dugnaðar- og heiðurskona. Hún átti oft við mikla erfiðleika að stríða, en bar jafnan hinar þungu byrðar lífsins með stakri stillingu og þolgaði. Hún ljett aldrei hugfallast og geðþryði hennar og ljettlyndi var einsdæmi. Hún var sístaríandi og alla æfi efnalega sjálfstæð og veitandi, þrátt fyrir margra ára vanheilsu. Sálín var síung og viðmótið hlýtt og aðlaðandi, hver sem í hlut átti. Allir, sem kyntust henni, báru til hennar hlújan hug og